

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ KHÁT VỌNG ĐỔI MỚI, SÁNG TẠO TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC

GS, TS. MẠCH QUANG THẮNG

Thấm nhuần tư tưởng Hồ Chí Minh về khát vọng đổi mới, sáng tạo, hiện nay, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đang tập trung mọi nguồn lực cho việc thực hiện các nhiệm vụ cơ bản nhất để đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vườn mình của dân tộc Việt Nam.

CẢN niềm tin vững chắc và quyết tâm chính trị mạnh mẽ

Chủ tịch Hồ Chí Minh là người hoạt động cách mạng một cách tích cực nhất, với tư cách là người tiên phong, đối với việc thực hành công cuộc ba giải phóng: giải phóng dân tộc; giải phóng xã hội - giai cấp; giải phóng con người. Người tâm niệm rằng, độc lập cho Tổ quốc, tự do hạnh phúc cho đồng bào, phấn đấu vì sự tiến bộ của loài người là tất cả những điều Người cần, tất cả những gì Người muốn; là sự "hiến dâng cả cuộc đời tôi cho dân tộc tôi" như Người đã trả lời nữ phóng viên báo Granma (Cuba) trước khi qua đời 02 tháng. Đầu năm 1946, Người nói lên "sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành"¹. Người ghi "điều mong muốn cuối cùng" vào bản Di chúc: "Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới"².

Chủ tịch Hồ Chí Minh là người cách mạng tự tin vào chính mình vì Người có bản lĩnh chính trị vững vàng và năng lực trí tuệ ham

hiều biết, luôn đổi mới sáng tạo. Người tin vào thắng lợi của cách mạng Việt Nam dù hoàn cảnh cách mạng Việt Nam gặp khó khăn như thế nào đi chăng nữa. Niềm tin đó có cơ sở khoa học vì Người thấm nhuần được chủ nghĩa Mác - Lênin và vận dụng, phát triển sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể của đất nước. Người cho rằng, chủ nghĩa xã hội - chủ nghĩa cộng sản là xã hội mà tất cả các dân tộc trên thế giới, trong đó có Việt Nam, tất yếu sẽ đạt tới. Người tin tưởng vào sức mạnh của dân tộc Việt Nam, một dân tộc có bề dày truyền thống yêu nước, cách mạng, có nhân dân sẵn sàng đi theo Đảng để đấu tranh thắng lợi cho độc lập dân tộc, tự do, hạnh phúc cho mọi người. Ngay trong bản Di chúc, trước khi đi vào cõi vĩnh hằng, Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn dạt dào niềm tin mãnh liệt vào thắng lợi của cách mạng nước ta và cách mạng thế giới.

Trong giai đoạn hiện nay, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta cần thể hiện niềm tin, khát vọng và quyết tâm chính trị mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã truyền lại. Phải biến niềm tin, biến khát

1 - Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 4, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 187.

2 - *Sđd*, Tập 15, tr. 624.

vọng thành hiện thực với quyết tâm chính trị cao mới có thể đạt được mục tiêu mà Đại hội XIII của Đảng đã đặt ra: đến năm 2030 trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đến năm 2045, trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Mong muốn của Chủ tịch Hồ Chí Minh là dân tộc Việt Nam bước lên đài vinh quang sánh vai với các cường quốc năm châu, liệu có đạt được sau khoảng vài chục năm nữa? Khát vọng và niềm tin đó phải được biến thành hành động cách mạng trong tất cả các cấp, các ngành, các lĩnh vực, trong đó năm 2025 này phải quyết tâm phấn đấu đạt tăng trưởng trên 08% để tiến tới những năm sau phải đạt mức hai con số. Muốn vậy, phải có quyết tâm trên cơ sở đồng lòng, đồng sức, đồng tâm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; phải cùng cố, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, chú trọng hơn nữa kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại. Cần tập trung mọi nguồn lực cho việc thực hiện các nhiệm vụ cơ bản nhất: phát triển kinh tế và bảo vệ môi trường sinh thái là nhiệm vụ trung tâm; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị là nhiệm vụ then chốt, trong đó coi "công tác cán bộ là then chốt của then chốt"; văn hóa là nền tảng của xã hội; quốc phòng, an ninh, đối ngoại là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên. Phải chú trọng hơn nữa vào các giải pháp đột phá trong phát triển: đột phá về thể chế, trong đó tháo gỡ các điểm nghẽn, coi điểm nghẽn về thể chế là "điểm nghẽn của điểm nghẽn"; xây dựng và phát triển nguồn nhân lực; xây dựng và phát triển cơ sở hạ tầng. Nếu không có khát vọng, nếu không có niềm tin thì sẽ không có đổi mới sáng tạo, và như thế sẽ chỉ là khát vọng, sẽ chỉ là niềm tin viển vông dẫn tới tư duy, hành động duy ý chí. Do vậy, nói phải đi đôi với làm, phải khắc phục tình trạng nói nhiều làm ít, nói hay làm dở, nói mà không làm, nói một đằng làm một nẻo - điều mà Chủ tịch Hồ Chí Minh từ lâu đã nêu lên "tư cách của người cách mạng" trong tác phẩm Đường cách mệnh (năm 1927): "Nói thì phải làm"³, cũng như Người đã nói với các đại biểu

thân sĩ trí thức, phú hào tỉnh Thanh Hóa ngày 20/2/1947: Hãy "xắn tay áo làm đi"⁴. Quyết tâm đó hiện nay ở nước ta phải là sự tiếp nối quyết tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng thể hiện trong cách mạng giải phóng dân tộc. Đó là lúc đang ốm nặng, cuối tháng 7/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói với đồng chí Võ Nguyên Giáp: "Lúc này thời cơ thuận lợi đã tới, dù hy sinh tới đâu, dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải kiên quyết giành cho được độc lập"⁵. Đó là quyết tâm sắt đá giải phóng miền Nam thống nhất đất nước: "Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu, quét sạch nó đi"⁶. Đó là quyết tâm: "Không có việc gì khó/Chỉ sợ lòng không bền/Đào núi và lấp biển/Quyết chí ắt làm nên"⁷, v.v. Ngày nay, trong công cuộc đổi mới sau gần 40 năm, chúng ta càng phải quyết tâm đưa dân tộc Việt Nam tiến nhanh và vững chắc hơn nữa, sớm ra khỏi bẫy thu nhập trung bình thấp, khắc phục nguy cơ tụt hậu ngày càng xa hơn so với các nước trong khu vực và thế giới. Nhân dân Việt Nam không cam chịu đứng ở phía sau của bảng tổng sắp trong nhịp độ phát triển của các nước tiên tiến, dứt khoát không, và chắc chắn không bao giờ bỏ lỡ thời cơ để vượt qua cái lần ranh của sự lạc hậu, nhất là khi đứng trước sự tác động mạnh mẽ của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, của thời kỳ chuyển đổi số, của trí tuệ nhân tạo.

Trong kỷ nguyên mới, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về khát vọng đổi mới sáng tạo, giải pháp quan trọng là phải sắp xếp tổ chức lại bộ máy của hệ thống chính trị

Ngày 25/10/2017, Hội nghị Trung ương 6 (khóa XII) ra Nghị quyết số 18-NQ/TW "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ

3 - Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 2, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 280.

4 - *Sổ đ*, Tập 5, tr. 77.

5 - Hồ Chí Minh - *Biên niên tiểu sử*, Tập 2, Nxb CTQG ST, H. 2016, tr. 225.

6 - Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 15, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 512.

7 - *Sổ đ*, Tập 6, tr. 440.

máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả". Từ đó đến nay, công việc này đã được triển khai, nhưng so với yêu cầu thì vẫn còn khoảng cách. Nói thế là để thấy, chủ đề này vẫn đang nóng hổi. Bàn về đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, chúng ta đã đề cập tới một phương thức là lãnh đạo bằng ra các nghị quyết. Đúng, nhưng chưa đủ. Nay, cần bổ sung một vẻ kèm theo: "lãnh đạo thực hiện thắng lợi nghị quyết" thành nội dung trọn vẹn: "Đảng lãnh đạo bằng việc ra các nghị quyết và lãnh đạo thực hiện thắng lợi nghị quyết".

Hãy bắt đầu từ tâm thức chủ động, tích cực. Nó ngược lại với thụ động, tiêu cực, lợi ích nhóm và cá nhân chủ nghĩa. Sắp xếp lại tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tất yếu đi tới tinh giản đầu mối, giảm biên chế trong bộ máy, giảm số "ghế" lãnh đạo. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến lợi ích của từng cá nhân, từng đơn vị. Địa vị, quyền hành bị giảm hoặc không còn, kéo theo lợi ích nhóm và lợi ích cá nhân giảm, trong đó rõ nhất là lợi ích vật chất. Không thể ngay từ đầu mà con người ta có tâm thế chủ động, tích cực được. Giác ngộ là một quá trình. Lúc đầu là chưa có tính tự giác, rồi dần dần, con người ta mới nhận thức rõ thêm về trách nhiệm, quyền lợi, nghĩa vụ của mình đối với tổ chức chính trị - xã hội. Sự giác ngộ đó, như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ, là đặt lợi ích của Đảng, của Tổ quốc, của cách mạng, của nhân dân lên hàng đầu. Đó là quá trình chuyển biến từ chưa tự giác, chưa chủ động, chưa tích cực lên tự giác, chủ động, tích cực. Điều này phản ánh sự chế định chủ nghĩa cá nhân, mà Chủ tịch Hồ Chí Minh coi là thứ vi trùng rất độc, chúng làm cho con người ta tha hóa, hư hỏng.

Yêu cầu đặt ra trong việc sắp xếp lại tổ chức bộ máy là tốc độ nhanh, khẩn trương, nhưng phải bảo đảm tính hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; tinh - gọn - mạnh. Cái đích như Đảng ta đã xác định là: (1). Làm cho bộ máy, tổ chức thanh thoát thì mới bay cao, tiến xa, tiến mạnh hơn. (2). Làm cho hoạt động của

toàn hệ thống chính trị có hiệu lực, hiệu quả. (3). Làm cho các thành viên của hệ thống chính trị có chức năng rõ ràng, không chồng lấn. Khẩn trương, tốc độ cao, nhưng phải thận trọng, hợp lý, đề phòng "dục tốc bất đạt". Xét trong tình hình thực tế, đã hơn 07 năm trôi qua kể từ khi triển khai thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, không thể để lâu được nữa, thế nên phải "vừa chạy vừa xếp hàng", không nên chần chừ khi nhiều vấn đề "đã chín", kể cả việc sáp nhập đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, sáp nhập cấp xã. Sau một thời gian, cần có sơ kết, tổng kết để rút kinh nghiệm, cái gì tốt, cái gì hợp lý thì phát huy; cái gì chưa phù hợp thì tiếp tục bổ sung, điều chỉnh để hoàn thiện. Thực tế cho thấy, mỗi một nước đều có một mô hình tổ chức bộ máy nhất định, kèm theo đó là những biên chế phù hợp với những điều kiện cụ thể. Không thể và không nên có một bộ máy công kênh, tỷ lệ công chức, viên chức của bộ máy lại đông đến vậy. Nói đến kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, phải phấn đấu làm cho nước nhà trở thành một đất nước hùng cường sánh vai với các cường quốc năm châu như mong muốn của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu và khát vọng cháy bỏng của nhân dân Việt Nam. Phát triển thật nhanh và bền vững - đó chính là mệnh lệnh của cuộc sống và đó cũng là sự đòi hỏi cấp thiết trong vận dụng và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới, sáng tạo.

Vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng để bảo đảm thắng lợi cho đổi mới, sáng tạo trong kỷ nguyên mới

Sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Điều này đúng cả về mặt lý luận và thực tiễn trong hơn 90 năm Đảng ra đời và phát triển. Là lãnh tụ của Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đặc biệt tới xây dựng Đảng để Đảng xứng đáng với sự tin nhiệm của Nhân dân, dẫn dắt toàn dân tộc phát triển theo định

hướng xã hội chủ nghĩa. Tư tưởng Hồ Chí Minh kết tinh từ toàn bộ quan điểm của Người về xây dựng Đảng, là tài sản vô cùng quý báu của cách mạng Việt Nam, vẫn luôn là ngọn cờ hướng đích Đảng ta trong kỷ nguyên mới với tư cách cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin làm thành nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của cách mạng Việt Nam.

Để bảo đảm thành công cho đổi mới, sáng tạo trong kỷ nguyên mới, Đảng phải đề ra đúng và trúng chiến lược phát triển của dân tộc rồi từ đó lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi chiến lược đó. Điều này chắc chắn sẽ được thể hiện ở các văn kiện Đại hội XIV của Đảng ta sắp tới - một đại hội có tính chất ghi nhận sự khởi đầu của kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; một đại hội sẽ thể hiện Đảng với trách nhiệm cao, bản lĩnh chính trị vững vàng, quyết tâm chính trị và trí tuệ mẫn tiệp, gắn bó máu thịt với nhân dân, sẽ lãnh đạo đất nước bứt phá giành những thắng lợi mới vượt bậc trên con đường đi tới mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Muốn thế, Đảng phải trong sạch, vững mạnh. Từ kinh nghiệm lịch sử, có thể nói rằng, trong quá trình cách mạng, không lúc nào Đảng lại không gặp phải các lực cản, thậm chí lực cản nằm ngay trong chính bản thân Đảng (chẳng hạn như "tự diễn biến", "tự chuyển

hóa"), nhưng với truyền thống đoàn kết vượt khó, với bản lĩnh và trí tuệ của mình, lại được toàn dân, toàn quân ủng hộ, Đảng sẽ xuất sắc làm tròn nhiệm vụ của mình. Do đó, sự trong sạch, vững mạnh của Đảng lại là điều kiện tiên quyết cho việc vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh, biến khát vọng đổi mới, sáng tạo của Người thành hiện thực. Với tất cả những điều trên đây, theo đúng tư tưởng Hồ Chí Minh, muốn biến khát vọng phát triển trong đổi mới, sáng tạo thành hiện thực để đạt mục tiêu phát triển đất nước mà Đảng đã đề ra, thì hãy bắt đầu từ bản thân Đảng. Khát vọng đổi mới, sáng tạo trong kỷ nguyên mới của dân tộc, phải biến thành hành động tích cực nhất của tất cả các tổ chức Đảng, của mọi cán bộ, đảng viên, của toàn dân, toàn quân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là con người của thời cuộc. Người luôn đi trước, đi cùng với thời cuộc, các sự kiện trọng đại trong nước và trên thế giới chứ không chịu đi sau bao giờ. Hơn lúc nào hết, đối với kỷ nguyên mới của dân tộc, chúng ta thấy vận nước đã tới vì có đủ thiên thời, địa lợi, nhân hòa; đã hiện rõ thời, thế và lực để phát triển nhanh, bền vững hơn. Phải chăng, đó là thông điệp từ cuộc đời, sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh mà toàn Đảng, toàn dân, toàn quân Việt Nam long trọng kỷ niệm 135 năm Ngày sinh của Người (19/5/1890 - 19/5/2025). ❖

Cảnh sát biển Việt Nam tham gia bảo vệ chủ quyền, giữ vững...

(Tiếp theo trang 95)

Đẩy mạnh đổi mới, nâng cao chất lượng huấn luyện đêm, huấn luyện dài ngày trên biển, trong điều kiện thời tiết phức tạp; nâng cao sức cơ động, khả năng xử trí các tình huống, như: bảo đảm an toàn hàng hải, phòng, chống lụt bão, cứu hộ, cứu nạn, tuần tra, kiểm soát, thực thi pháp luật, gắn huấn luyện với thực hiện các nhiệm vụ thường xuyên, đột xuất. Cùng với đó, tổ chức tốt các cuộc diễn tập, luyện tập xử lý tình huống trên hải đồ; luyện tập chiến thuật

vòng tổng hợp, huấn luyện tàu đóng mới, tàu chuyển giao từ nước ngoài, bảo đảm bộ đội vừa làm chủ vũ khí, trang bị kỹ thuật, vừa làm chủ tình huống trong mọi điều kiện.

Thực hiện đồng bộ, hiệu quả các nội dung, giải pháp trên là cơ sở để Cảnh sát biển Việt Nam hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ được giao, tham gia cùng các lực lượng bảo vệ vững chắc chủ quyền, giữ vững an ninh quốc gia, môi trường hòa bình trên biển. ❖